

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalešnje naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštah nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravnistvo.

Okrajne volitve na Ptuju.

Možje volilci velikega posestva in kmečkih občin ptujskega okraja!

Volitve za okrajni zastop so razpisane in volili bodo se zastopniki velikega posestva v petek 8. julija t. l., zastopniki občin pa v sredo dne 13. julija t. l.

Ptujski okraj šteje 53 tisuč prebivalcev, mesto Ptuj pa samo 3 tisuč. Ptujске liberalce goni le stara razvada in neomejena poželjivost po gospodarstvu, goli napuh, da zopet svoje sile napenjajo, naj bi v novič dobili oblast nad 50 tisuč slovenskega prebivalstva. Do zmage pomagala jim je vselej zvižaja in prilizovanje. Ko bi nam ti prilizovalci izpolnili obljube, koje so o volitvah nam storili, vozili bi se mi v kočijah in ne bi poznali revščine in nadlog! Toda po volitvah nas vselej takoj zabijo in se več za nas ne zmenijo. Sedaj o volitvah začanja dosedanji okrajni načelnik slovenski pisati, misleč, da bode s tem na svojo korist zmotil tega ali onega volilca. To se ne bode posrečilo, ker naši volilci bodo stali, kakor skala, vsi za svoje narodne kandidate. Nasprotniki šopirijo se v „poročilu“, ki ga na naše stroške razpošiljajo, kaj so vse za okraj storili; zamolčijo pa, koliko denarja se je v teh treh letih izdalo in kdo je plačal največ nalog. Nobeden teh gospodov ni dal noviča iz svojega žepa. Pozabili tudi niso na se; napravili so si de-

loma na okrajne stroške jez ob Dravi iz karmenja in zboljšali cesto skozi mesto.

Ko so leta 1880 Slovenci v okr. zastopu večino dobili, prevzeli so od nasprotne stranke 48.000 gld. dolga za Borlski most. Narodna večina pod Rajšpom je ves dolg izplačala in nalog ni za krajcar zvišala. Pri vsem prihranili so takrat Slovenci skozi tri leta 10.000 fl. za okraj in so to sveto nemškemu zastopu leta 1884 v blagajnici pustili. Nasprotniki so ta denar izdali, vsako leto po 33.000 gld. okrajnih nalog prejeli in glejte ni šlo brez novih dolgov, da si davek vedno raste in ž njim naloge in doklade! To je tisto toliko hvaljeno gospodarstvo, da ga vsaki davkoplačevalec tako hudo občuti!

Lansko leto nastavili so pri okr. zastopu stalno tajnika ali sekreterja in mu dali s tem pravico do penzija. Kaj pa čaka kmeta davkoplačevalca na stare dni?

Slovenski kmet ne potrebuje okr. zastopa, ceste lahko nadelava sam, kakor je bilo pred letom 1867, ker ne more itak davka vsled visoke vcenitve posestev zmagati, ki še vedno raste in še bode raste nekaj let. Boli ga tedaj, da mora vse plačati in ker vidi, da v drugih deželah, kjer dragih okr. zastopov nimajo, kakor na Kranjskem, tudi shajajo.

Mi želimo in smo bili vedno za to, da se okrajni zastopi odpravijo, ali tako preuredijo, da bode mogoče z manjšimi dokladami shajati. Ako imamo kmetje večino v zastopu, skušali bomo si pomagati; če dobi prejšnja gospoda gospodarstvo v roke, ostalo bode vse pri starem, ker se ona poleg dobro počuti; posebno ako se njej posreči zopet delati kak „Borlski most“, kjer bi se dobro jedlo, pilo in kadilo, morebiti še najraje, ko bi bilo na okrajne stroške.

Slovenski kmetje, za naš blagor gre pri tej volitvi. Ako bote leni in popustljivi, ter ne bote prišli vsi volit, ne bodo naše razmere postale boljše. Le kdor si pomaga sam, temu tudi Bog pomaga!

Naši nasprotniki in lažnjivi prijatelji nam bodo tudi letos prigovarjali, da ne volite duhovnikov in drugih gospodov naše krvi v okr. zastop. Mislijo, da nas tako lažje potlačijo.

Ne dajmo se zapeljati!

Zakaj ne bi volili gospodov, ki so naši sinovi, če plačujejo z nami davek? Nam je treba naših gospodov v okr. zastopu, da nas branijo in zagovarjajo tudi v bodočnosti, kakor do sedaj vselej, in jih bomo spet volili, kakor mesto voli svoje učene gospode, da pomagajo mestjanom. Kmetje vemo iz večletne skušnje, kak pomen ima okrajni zastop za nas; slaba leta in vedno večja štibra silijo nas, da se moramo gibati in brigati za volitve v okr. zastop. Nam gre prva beseda, ker mi plačujemo v okraju največ štibre ali dače.

Dne 8. julija in dne 13. julija t. l. pridemo vsi volit v Ptuj in volili bomo svoje može! V to pomagaj Bog! Več kmetov.

Na grobu grofa Henrika Klam-Martinica.

Dne 5. junija t. l. je v Pragi nagle smrti umrl Henrik grof Klam-Martinic. Smrt ga je došla naglo, pa ne napričakovano. Kajti dobre dve leti se je bil visoki gospod odtegnil od vsega burnega javnega življenja ter le skrbel za svojo telesno zdravje in za vredno pripravo v večnost. Izpolnjeval je sicer skoz celo življenje vestno vse zapovedi božje in cerkvene, pa ta zadnji čas je bil občni izgled krščanskih čednosti, to doma in na ptujem, na tihem in očitno. Tako smemo upati, da je ranji blagi gospod tudi pred večnim sodnikom srečno prestal svojo skušnjo. Hitro, ko se je žalostna novica o njegovej smrti raznesla po Avstriji, podvizali so se vsi in razni konservativni elementi celega cesarstva, javno izraziti svoje resnično sočutje in bridko žalost, da so izgubili takega moža. Vsi stanovi našega cesarstva, počenski od presvitlega vladarja do revnega delalca, vse dežele, vsi narodi, Nemci, Slovani in Lahi so očitno priznali hudo rano, katero nam je smrt s tem možem vsekala. Celo liberalci, njegovi nasprotniki so pri njegovem grobu umolknili ter priznali njegove zasluge. Kaj je tedaj bil ranji grof Henrik Klam? Dala je božja previdnost temu možu pet talentov:

1. Henrik je bil izrejen in podučen v resnicah svete katoliške vere tako trdo in temeljito, da je hotel to vero imeti povsodi podlago javnega, pravnega in privatnega življenja. Katoliška vera mu je bila kvas, ki mora prešiniti vse postave, vso omiko, vse družabno življenje. Iz tega namena je vstanovil leta 1860. na Dunaju imenitni časnik „Vaterland“, ki zbira pod krščanskim banderom vse elemente prave omike do današnjega dne ter ima mnogo upljiva v

visokih krogih. Kot prepričan katoličan je šibal dosledno in bitro. umne a krive nauke francoske prekucije v svojem očitnem delovanju; doma pa na svojem posestvu je živel kakor skrbni pobožni oče za veliko svojo družino. Otrok ni imel, bil pa je svojim uradnikom, kmetom in delalcem pravi oče. To je bil prvi talent Henrikov.

2. Avstrija kot samosvoja država pod žezlom Habsburškim se mora ohraniti, razvijati in braniti po zvestih svojih sinovih. Do leta 1866 je bila Avstrija del nemških držav; takrat je postala samosvoja; leta 1867 se je razdelila v 2 samostalna dela. Od te dobe tekmujeta obadva dela, kako bi mogočnost monarhije zamogla bolje vtrditi. Kar se je v zapadnem delu dobrega ukrenilo, je v mnogem oziru sad Henrikovega truda. To je drugi talent.

3. Avstrija je bila skoz vse zgodovinske veke varuhinja pravicam svojih dežel in narodov. Vsaka dežela naj ima svoje šege in pravice, svoj jezik in svojo narodnost, svojo vero in omiko, da le ni celoti na kvar in bližnjemu na škodo. Tako je ranji grof zagovarjal pravice krone boheemske, ter ob enem pravice tirolske, poljske in drugih dežel, pravice Nemcev in Slovencev. Zavoljo tega so se vsi konservativci cele Avstrije njega oklenili — in postala je močna desnica sedanjega državnega zbora. To je bil tretji talent.

4. Čas gre vedno dalje, ter spreminja staro in vstvarja novo. Pred sto leti so bili imenitni elementi v državah: krona, graščaki in cerkva. Pozneje so se razvili meščani; dandanes želita pomoči kmet in delalec. Ker delajo in trpijo vsi za občni blagor, imajo tudi vsi pravico, da jih država podpira. Pa kako? Tu je bil ranji grof na svojem mestu. Dobre nove postave v blagor kmetom, rokodelcem in delalcem so našle v njem svojega mogočnega zagovornika. To je bil četrti talent.

5. Državno življenje potrebuje velike modrosti in srčnosti. Nastale so povsodi nove potrebe in bolezni, kruši se stara navada, spodjeda se celo železna stavba. Tu je treba dobro si bolezen ogledati, trdo cilj nastaviti, krepka zdravila zapisati, pa previdno jih podajati, da ne škodujemo več, kakor koristimo. To državno bistroumnost je kazal Klam v svojih govorih in činih. To je peti talent.

S temi talenti je delal grof Klam celih 40 let v raznih svojih službah in poslih. Že na tem svetu smemo reči, da je pridelal pet drugih talentov: javno katoliško prepričanje, zvesto zaupanje do matere Avstrije; samostalnost raznih pokrajin, organično zvezo raznih stanov, razum novih tirjatev. Na onem svetu pa mu naj velja: „Pojdi v veselje tvojega Gospoda!“

Gospodarske stvari.

Premala ali preslaba krma pri mladi živini.

Kar je preveč krme v jasliah, to je potrata, kar pa je je premalo, to se hudo kaznuje pri vsakej živini in še skorej najbolj pri mladem konju in recimo, poprek pri mladi živini.

Prva napaka, preveč krme, vidi se lahko, treba je zato samo, da pogleda gospodar po gostem v hleve, v jasli, za to nam ni treba, da še o njej izpregovorimo kaj več. Drugače pa je s premalo ali s preslabo krmo, ona se ne vidi na prvi pogled in nje škoda se ne izpozna že v enem ali dveh dneh, tem večja pa je zato škoda, ki jo vsled nje trpi gospodar. O njej izpregovorimo par besedi!

Ako se ne poklada živini dovolj in take krme, ki ji pristaja, zaostaja rast živine, truplo ne razvije se krepko in udje ne dobé lepe oblike. Tudi zdrava ni živina v taki meri, da se ji pozna že na prvi pogled, da je popolnem zdrava. To se doseže le takrat, ako se odbera prava krma, suha in zelena in če se je polaga v pravi meri in o pravem času. Kakor nisi v stanu postaviti poslopja, če nimaš za-nj prave ali dovolj sprave, tako se tudi živinčetu ne razvije truplo do polne oblike, ako nima dovolj redilnih in potrebnih snovi iz krme.

Škoda se v tem dela tudi, ako se daje teh snovi preveč, nekaj zato, ker jih ne predela želodec popolnem, nekaj pa za to, ker se v truplu vzredi preveč sokov, ki so za rast živinčetu odveč in povzročuje zato motenje razvoja t. j. boleznii.

Tu in tam primanjkuje krme, ki ima v sebi obilo redilnih moči in tam se skušuje nadomestiti jo s tem, da se polaga več take krme, ki nima veliko redilnih snovi v sebi. To pa ne izda veliko. S tako krmo se vzreja le bolj slabo živinče, ki ne stori in ne strpi veliko. Po vrhu pa se tako živinče še izpozna lahko in slab kupec, ki še da za-nj večji denar. Iz tacega živinčeta ne more in ne naredi tudi dobra krma več kaj pravega in je torej najbolje, če si ga človek ne pripelje v hlev.

Izlasti se kaže to pri konjih, pri žrebcih. Država kupi skorej vsako leto domačih žrebcev neko število, da jih postavi v žrebčarije — za pleme. Tu se pa pokaže večkrat, da mora žrebca zavreči, da-si ni preslabe krvi in tudi ne brez vse lepote. Zakaj neki? Zato, ker se mu vidi, da iz mladih nog ni imel prave krme. Komisija ga more in ga zavrže, ker ne kaže prav za pleme.

Najhuje zlo pa je krivo krmljenje, n. pr. če se daje živini mišnica in drugih enacih reči. Ako dobi tako živinče kdo drug v roke, ter mu polaga, kar kaže za dobro krmo, tedaj mu uja živinče za veliko in mesece in mesece je

treba. predno se tako živinče popravi, ako se še sploh popravi; prav pogostem pride pod nič.

Da se polaga živini in izlasti konjem krive krme, to se nahaja pri nas velikokrat in zato še grajamo to napako posebej, kajti izgodéva se vsled take krme velika škoda, to pa ne samo njemu, ki dela tako, ampak celemu okraju in še dalje, kajti zaupanje gre v izgubo in tako trpé tudi nedolžni gospodarji po tacih malopridnežih.

Se vé, da je zato dolžnost gospodarjev, da naznanijo gosposki take ljudi, ki ravnajo s svojo živino brez vesti in prav stori tudi gospodar, ako dobi hlapca pri tem, če ga naznani soseski. Bolje, če trpi le prvo škodo, kakor pa če se ona še namnoži in raztegne po celem okraju.

Mišnico dajo hlapci prav radi konjem, kajti živinče dobi v kratkem okrogel život in gladko, svetlo dlako. Da se pa zato zdela konj v malih letih in prerano pogubi, to dé malo — hlapcu.

Sejmovi. Dne 4. julija na Rečici, v Vidmu, v Podplatu in v Vuzenici. Dne 8. julija pri sv. Juriju v slov. goricah, v Pristovi in v Pišecah.

Dopisi.

Iz Ptujca. (Okrajne volitve.) Volilci skupine velikega posestva za okrajni zastop Ptujski zbirajo se v dan volitve, t. j. 8. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v Narodnem domu, ako se začne volitev še le ob 9. uri, kar je zapisano na legitimacijskih listih, katerih še volilci dozdaj niso v roke dobili. Ako pa je začetek volitve ob 8. uri, morajo se volilci zbrati že ob 7. uri v Narodnem domu, da se vse potrebno za volitev dogovori, posebno zaradi volilne komisije. Pridejo pa naj vsi volilci točno ob določenih uri, da nobeden ne zamudi volitve komisije, ker je to za nas imenitno. Da ne bodo pojedini volilci doma ostali, naj se volilci zbirajo, in zavedni naj vzamejo mlačne s seboj. Imena kandidatov za veliko posestvo dobi vsaki volilec domu, ker še reklamacije v Gradcu niso rešene; kandidati za skupino občin bodo se proglasili dne 8. julija t. l. v „Slov. Gospod.“ Volilecem obeh skupin pa priporočamo točnost in slogo! Odbor društva „Pozor“.

Iz Slov. goric. (Častimo sv. Cirila in Metodija!) Pred tisoč leti ste zasijali na obzorju slovanskega sveta svetli zvezdi — sveta brata Ciril in Metodij, apóstola Slovanov. Blaga in plemenita moža sta iz ljubezni do sv. vere zapustila daljni Solun, rojstno mesto svoje, ter prišla učiti sv. krščansko-katoliško vero, kazala sta pot praočeta našim v mili materinščini tje gori nad zlato solnčice in svitile zvezdice, kjer je naš pravi dom. „O kako“, piše ruski letopisec Nestor, „so se razveselili, ko so slišali

velika čuda božja v svojem materinem jeziku“. Ker sta bila sv. brata naša največja dobrotnika, smo ju dolžni visoko častiti in z zaupanjem na pomoč klicati. Narod, ki svojih največjih, dá, najlavnnejših mož ne časti, ni vreden, da ga zgodvina — omenja. Le pogledjte druge narode, kako se brigajo za svoje sv. apostole. Kaj pa mi? Bomo li roke križema držali v tem, ko vidimo druge napredovati? Bomo li čakali, da začno tuji narodi s prstom na nas kazati? Nikakor! Pokažimo svetu, da tudi Slovenci živimo. Kakó ju pa bomo zaslugam primerno častili? Dne 5. julija je njuni god. kaj najjima v vezilo podamo? Pred dvema letoma smo slovesno obhajali 1000letnico smrti sv. Metodija. Tudi mi, mali narodič, nismo zaostali, ali bomo mar zanaprej mlačni in malomarni do svojih apostolov? Tega si gotovo ne zaslužita od nas. — Kar se tiče službe božje, v tem bodo že preč. gg. duhovniki iz gorečnosti kaj ukrenili v čast našima blagovestnikoma. — Le fante slovenske bi rad opozoril, da tudi zanaprej kaj pokažejo. Pred nekaj leti so po Slov. goricah 4. julija zvečer užgali mnogobrojno lepih kresov v čast našima apostoloma. Tudi letos bi želeli, naj bi se to vzvišeno delo ponovilo; vsak večji hrib naj ima svojo lučico, ki bo visoko gori v nadzemske višave kazala pot, kjer se veselite veliki in plemeniti duši sv. Cirila in Metodija. Veseli me, da se tudi koroški Slovenci začno zanimati za to idejo in bodo napravili krese. — Kako se pa pri tem vzvišenem delu obnašati, da bo ljubo našim blagovestnikom? — Želeti je, da se v predvečer sliši iz zvonikov, s slovenskimi trobojnicami okrašenih, veselo trijančenje zvonov; in med tem prižigajte vesele krese. Ako bi pa bil silni veter in nevarnost za poslopja, takrat se kresovi opusté in se nadomestijo drugokrat. Majhnih otročičev ne jemati h kresom, da se ne zgodi takó, kakor sem v „Miru“ bral, da se je opekla in umrla mala deklica; zakaj bi se otroci zraven nahajali? Zraven se naj strelja, a s topiči ne s pištolami, ker so le-te nevarne. Velikokrat se je slišalo, da si je kateri s pištolo roko oškodil. Raje si omislite skupno smodnik, in kateri fant je previdnejši, ta naj s topiči strelja. to bi bilo lepo. Pri Ciril in Metodijevih kresih pokažite fantje to veselje, a le pazite, da se vam nič hudega ne zgodi. — Ako si požete, poslužite se le pobožnih in zraven pošteno narodnih pesmi, Bog varuj klaflanja in nesramno umazanih popevk. Pomislite, kaj kresi pomenjajo: kažejo nam namreč, kakor prijazne lučice tje gori, kjer je naš pravi dom, kamor bomo vsi dospeli, ako se vredne storimo. Zatoraj se naj vrši vse pošteno! — Ko bo prišel večer 4. julija, bomo z veseljem ozirali se po Slov. goricah, v prijazne Haloze, visoko Pohorje in rodovitne Ljutomerske gorice, in srce nam bo v prsih

radostno bilo, ako bo mnogo lepih kresov. Dragi fantje slovenski, ne pozabite na to, ustvarimo si v Slovincih nov kresni večer in to v čast našima največjima dobrotnikoma sv. Cirilu in Metodiju. Ona bosta z veseljem gledala doli z visokih in lepih nebes ter nam gotovo pomoč izprosila, nam toli zapuščenim in preziranim Slovincem. Sv. Solunska brata prosita za slovanski rod!

Iz okolice Šoštanj. (Naša obč. volitev.) Dne 6. t. m. bile so pri nas občinske volitve, katere so prav srečno izpadle. Gospod Negri iz Celja in njegovo privrženstvo v Šoštanju so sicer na vse kriplje delovali, da bi občinski odbor dobili v svoje roke, to se pravi, da bi izvoljeni bili sami odvisni kimovci, kajti nemškutarjev med nami ni, pa izvoljeni so sami vrli slovenski moži in gospoda Negrija baje močno greva, da se je kdaj v naše zadeve vtikal. Za župana izvoljen je zopet Miha Tajnik, za svetovalce pa: Jakob Falks, Franc Goričnik in Martin Kortnik. Ko je volitev predstojništva bila končana, razgovarjalo se je o poročilih, katere so nemški časniki o naši volitvi raznesli, da je namreč izvoljenih 7 liberalcev in samo 5 poštenih slovenskih možev. To je pa naše odbornike močno razdražilo in napisal se je neki protest, v katerem se take hudobne laži odločno zavračajo in se ob enem izreče, da so in vsikdar ostanejo zvesti Slovenci, katerih geslo je in bode: „vse za vero, dom, cesarja.“ Ta protest so potem podpisali: Fr. Sovič, Iv. Govedič, Jurij Orožen, Martin Kortnik, Jurij Medved, Miha Tajnik, Jakob Falks, Franc Goričnik, Franc Novak, Franc Grušovnik. Dva odbornika sta pa pred sklepom razgovora odšla, tega njima pa tudi za sedaj ne zamerimo, kajti vsak človek je slabostim podvržen in dostikrat nima dovolj moči, da bi se prijaznej besedi in darežljivej roki kakega gospoda, kakor so na primer g. Negri ne udal.

Iz Stavenšič pri Radgoni. (Ogenj.) Bilo je na binško soboto. Solnce je uže davno zašlo za goro, in noč je svoje črne peruti razprostrla čez zemljo. Prebivalci te solzne doline so se uže zvečinoma spravili k počitku, da bi se v sladkem spanju okrepčali za vesele binškošne praznike. Le tu in tam je še kaka lučica brlela, kar se prikaže h kratu v naši vasi pri kmečkem posestniku Fr. M. ogenj in kakor bi trenil, so bili hlevi, s slamo kriti, že tudi v plamenu. Strešje je kmalu zgorelo, spodnji del pa je zidan in je torej ostal. Morebiti bi še se zgodila večja nesreča, toda domača hči še je bila po koncu, ter je ogenj kmalu zapazila in hitela sosedov klicat, le-ti so prišli hitro na pomoč. Res se je zgodila nesreča, pa koliko večja bi še se lahko zgodila, ko bi nas Bog, in pa dobri ljudje ne obvarovali! Slabo par ko rakov od onega hleva stoji drugega kmeta

gospodarsko poslopje in od tega za par korakov zopet tretjega soseda in tako naprej. Ko bi bil od juga veter pihal in ko bi toliko ljudstva od vseh strani ne bilo prihitelo na pomoč, spremenila bi se gotovo bila cela vas v pepel. Torej si v dolžnost štejem, da v imenu prebivalcev cele vasi izrekam vsem onim, kateri so kolikor toliko pomagali, da nas ni zgorej omenjena nesreča zadela, najgorkejšo zahvalo in sicer s to iskreno željo, naj Vas Bog vse in vsakega obvaruje take in enake nesreče. Bog plati in srčni pozdrav vsem, katere ta zahvala zadeva! Z Bogom!

Ant. Čirič,
občinski predstojnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njega veličanstvo, svitli cesar pelje se v nedeljo dne 3. julija, v Mariboru po 6. zvečer, v Pulj na Adrijanskem morju. Ondi bodo dne 5. velike vaje c. kr. mornarice. Dne 6. pa izpusté novo vojno ladijo, „cesarjevič nadvojvoda Rudolf“. v morje. Na večer pa se vrne svitli cesar v Ischl. — Vlada pripravlja postavo, ki ima krošnjarstvo djati v ožje meje. Taka postava dojde na večih krajih prav. — Na Dunaju je kat. šolsko društvo in snuje si že lastno katoliško učiteljsiše, kajti ono sodi, da se na sedanjih državnih učiteljskih ne stori nič kaj za katol. šole. — Štaj. konservativni poslanci so letos prav marljivi, ter so že na večih krajih sklicali svoje volilce, da jim razložijo, kaj so v drž. zboru za nje storili. Povsod so jim volilci izrekli svoje zapužanje. — Liberalni kmečki poslanec, gospod Wilfinger, pa je svoje poslanštvo za Gornještajarsko odložil, mož je menda izprevidel, da kmet in liberalizem ne gresta vkup. — Koroško veliko posestvo si je izvolilo na mesto grofa Thurna Leop. barona Aichburg-Labia za poslanca. Baron vleče z liberalci. — V Zeležni Kapli začne se jeseni šola za pletarstvo in pletarstvo utegne ubožnim prebivalcem s časom postati koristno. — Koroški Slovenci nimajo nobenega zastopnika v drž. zboru, za to pa govorijo drugi slov. poslanci krepko za-nje. Sedaj se jim pa prireja pismena zahvala od strani zapuščenih Korošcev. — V nedeljo, dne 3. julija odkrije se v Kamni gorici na Gorenjskem spominjska plošča pok. slov. pesniku in politiku, dr. Lovru Tomanu. Ob enem bode ondí velika ljudska veselica. — V Leskovcu pri Krškem dobodo novo pošto, toda ona ni vsem po volji, ker nima človek daleč na Krško. — V vinogradih pri Gorici se prikazuje strupena rosa. — Skof iz Dijakova, J. J. Strossmayer, biva sedaj v Gorici ter ostane ondí delj časa. — V Krnu na Primorju je ubila dne 16. t. m. strela dve kravi, pastirja pa je le omamila, a iz črevljev mu je potegnila vse žreblje. — Občni

shod družbe sv. Cirila in Metoda bode dne 3. julija v Trstu in pripravlja se za večer velika veselica na korist družbe. — Hrpeljska železnica se odpre 5. julija. Postaja še ima v Trstu le nemški in laški napis. — Na Hrvaškem je sedaj sicer mirno a ljudem ne gre v glavo, kako je v pravni državi mogoče tako nasilje. Prej ali slej pa se bode to Madjarom vračalo. — V Krakovu biva sedaj cesarjevič Rudolf s svojo prevzvišeno soprogo. Ljudstvo ju je potoma in v Krakovu z velicim navdušenjem vzprejelo. Iz Krakova pojdetá še dalje v notranja mesta Galicije.

Vunanje države. Na Dunaju biva sedaj srbski kralj Milan. Kakor se kaže, je kralj ondí v političnih zadevah. Z Dunaja se bojda ne poda, kakor druga leta, v Gleichenberg, ampak pride naravnost domov. Minister Ristić ugovarja temu, da je on sovražnik Avstrije, ne pa temu, da je prijatelj Rusije. Ali pa gre oboje vkup, o tem so si ljudje v dvomih. — Turčija se sedaj ukvarja bolj, kakor kedaj s vprašanjem, kako se naj spravi red v Bolgarijo. Posebna komisija turških velikašev razpravlja to vprašanje ali ni upanja, da ga reši. Za to je treba več stvari in Turčija nima nobene v svoji lasti. — Pogodba z Anglijo gledé Egipta še ni v veljavi ter si je sultan ne upa podpisati, kajti Rusija in Francija ste zoper pogodbo. — Meje med Turčijo in Črnogoro še niso vrejene in pravi se, da dela v tem turška komisija vedno novih ovir. Nazaj pa menda vendar le ne dobi Turčija unih krajev ali ka-li? — Nemški cesar šteje že nad 9 križev a godi se mu gledé zdravja še bolje, kakor sinu, princu Fridriku Viljemu. Leta čuti, da mu v grlu raste goba in če mu je zdravnik ne odpravi, bode goba princu po času sapo zaprla. — V Lipsiji so obsodili več alzaških mož, češ da so rovarji zoper nemško cesarstvo. Vsled te obsodbe se netilo le množi za vojsko med Francozi in Nemci. — Belgija dobi sedaj dve novi postavi, ki ste delalcem na ljubo. — Na Angleškem so še vedno svečanosti za 50letnico kraljice, škoda, da se jih kat. Irči ne morejo s pravim veseljem vdeležiti. Na občinskih poslopih so pri njih vihrala črna bandera. — Francoska zbornica je pritrdila vladi, da mora vselej vsak Francoz dati krvni davek, t. j. postati vojak, ako le ima ravne ude. Iz Pariza in sploh iz francozkih tal izženó, če ostane pri tem, k malu vse nemške delalce. — V Rimu in v Genovi so bile dopolnilne volitve v občino. Kat. stranka je na obeh krajih zmagala in sedaj je velik strah med liberalci, da bi katoličani tudi pri volitvah v drž. zbor kje ne zmagali. Po tem se ve, da bi bil konec doslenjih neverskih postav. — Sv. Oče v Rimu bodo kmalu poslali pismo kršč. vladam, v njem pravijo, da se noben papež ne more odreči pravici do cerkvene dr-

ževe. Brez nje torej ni mogoča sprava s kraljem Umbertom. — Priprave za zlato sv. mešo sv. Očeta so na vseh krajih sveta in kakor je sedaj podoba, je zanimanje za nje splošnje. — Iz južne Amerike pošilja se letos več kave, kakor druga leta in kar je novó, pošilja se v mošnjicah. Leté dajo pa se tudi pripraviti za kavo. — Hmelja so dobili lani v Ameriki malo, tedaj pa si ga naročajo v Evropi, vendar pa ni upanja, da se mu pri nas vzdigne cena.

Za poduk in kratek čas.

Peyramale, bivši lurški župnik.

(Dalje.)

Še ni bil dolgo anbaredski župnik, ko mu pride nekega dne nek gospodar in oče večih otrok svoje nevolje tožit ter svetá iskat, ker mu je sodnija pretila kmetijo zarubiti.

Župnik je premišljeval, kako bi trpinu pomagal; dolg je bil namreč znaten, a župnik ni gleštal beliča. Na to je odprl vrata, ki so držala na dvorišče, je kmetu pokazal sedlo, ki je pri konjskem hlevu ob steni viselo ter reče kmetu: „Vzami sedlo, to je edini svet, ki ti ga v tem hipu dati zamorem“.

Kmeta gospoda debelo gleda, menéč, da se župnik hočejo ž njim šaliti, a ni se upal, da bi svojo nevoljo gospodu pokazal.

„Vzami sedlo“, je vnovič rekel župnik, „in obsedlaj ž njim konja, ki se tam na travniku pase in jahaj v mesto, kjer je danes živinski sejem in prodaj konja s sedlom vred, in konec bode tvojih zadreg.“

Zdaj kmet ni mogel prestopiti, bil je celo zmešan. Klobuk je vrtel v roki in ni vedel, bi se li pokrtil ali bi ga djal pod pazduho in se je prijel zdaj za glavo, zdaj za brado; iskal je namreč besedo, katero bi odgovoril na župnikov predlog. Ko je slednjič našel besedo, ki mu je bila globoko v goltanec zabegnila, je hotel začeti ugovarjati; toda župnik mu je besedo presekal ter djal: „Konj je moj, jaz ti ga podarim, amen!“

Zdaj je kmetu srce veselja zaigralo in njegove oči so kar sijale tje na sedlo. „Gospod, kako vam zamorem za toliko dobroto zahvaliti?“ „Tako, da tiho deneš kakor zemlja, da nikdo besedice ne izvé tega, kar se je med nama godilo. Ako pa le eno črhneš, pošljem ti beriča na glavo, slednji krajecar bi mi moral povrniti“.

Za nekaj časa pride oče, doktor Peyramale, svojega sina obiskat. Župnik svojemu očetu vsakokrat pot zastopi, kedar se meni proti hlevu napatiti. „Kako ti pa konj kaj služi?“ vpraša oče. Župnik na vso silo kašlja. „Kaj pa mi tako suho kašljaš?“ „Oče, ni nič hudega, časih mi tako pride, samo časih.“ „Tedaj, kako se konj ponese?“ „Dobro oče, silo dobro! Oni

tjeden je tijan v mesto bežal in še niti nisem videl, da bi se bil potil.“

Oče župnika slednjič pred seboj do hleva pririva. „Oho, kje pa je konj?“ „Veste oče, konj se navoli v hlevu stati.“ „Pa na travniku ga tudi ne vidim?“ Župnik je obračal jezik, a obrniti ga ni mogel. On, ki je sicer vselej pravo pogodil, a danes mu je popolnem zareklo. Oče pa je zdaj tudi vedel, po čem da je konj. „Ti boš vse zapravil! gotovo si konja prodal in denar razdelil.“ „Oče, drugače ni bilo moči kmetu pomagati!“

Zdaj je župnik moral nekaj časa za pokoro peš hoditi, in potem mu je oče podaril drugega konja, katerega pa se je župnik na skorem na isti način iznebil, kakor prvega. Tako so v petih letih minili štirje konji iz hleva. Slednjič so rekli njegovi sorodniki, da je njihov gospod trdovraten grešnik, in da ne zasluži več milosti, in so konjenika za vselej obsodili na peško pot. „Naj bo v imenu božjem“, je djal župnik, „v nebesa se peš ležje pride, kakor pa na konju!“ (Dalje prih.)

Smešnica 26. „Utihni“, reče mož v prepiru ženi, „prosim te utihni, saj ni treba, da imaš vselej ti zadujo besedo“. — „Kaj“, odvrne naglo žena, „kaj vem jaz, kedaj si ti že zadujo izrekel!“

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Njega veličanstvo, svitli cesar je za novo šolo v Železni Kapli na Koroškem določil 500 gld. iz lastne blagajnice.

(V zadevah družbe duhovnikov.) K odborovi seji družbe duhovnikov dne 3. jul. ob 11. predpoldnem v kn.-šk. pisarnici čč. gg. odbornike uljudno vabi predstojništvo.

Pri tej priliki isto predstojništvo čč. gg. družbenike opozarja, da ima po društv. prav. le odbor redno pravico „podpore priznati“ § 16, 2, to pravico pa v odborovih sejah izvršuje po § 17, ki se glasi tako-le: Za opravljanje teh poslov se shaja odbor po predsednikovem povabilu — navadno trikrat v letu (po večletni navadi: meseca marca, julija in novembra) — v prijazne dogovore. Seja se mora tudi sklicati, ako jo trije odborniki pismeno od predsednika zahtevajo.

Vloge v posebno nujnih potrebah more rešiti tudi predsednik sam po posvetovanju z denarničarjem in perovodjem, vendar pa mora v prihodnji odborovi seji svojo določbo dostojno opravičiti. Predstojništvo družbe duhovnikov.

(Odlikovanje.) G. J. Kaas, ravnatelj na c. kr. učiteljišču v Mariboru, dobil je naslov c. kr. šolskega svetovalca.

(Toča.) V nedeljo dne 26. junija je okoli 3. ure popoldne prihrula toča nad sv. Vid pri Šmarju in je precej veliko škode naredila.

(„Nemčur“ zmerjanje?) Beseda nemčur pomeni Nemca, ki živi ob slov. žuljih in na slov. tleh, pa vleče z nasprotniki slov. ljudstva. Če je to dobro, potem je ime nemčur le častno; če pa ni dobro, no potlej to ime v resnici ni častno pa tudi tako ravnanje ni — hvale vredno.

(S črešnje v grob.) Zjutraj dne 25. jun. se je v Jelšji pri Dobrni neki 17letni črevljarski učenec moral podati v bolniško posteljo in že popoldne mu je smrtna kosa prerezala nit življenja. Komisija, ki ga je preiskovala, našla je v želodcu in črevesih preobilo črešenj. Te so toraj mladeniča bile tako naglo spravile v nepričakovani grob.

(Zavarovanje cerkvá) Banka Slavija zavaruje cerkvena poslopja po jako nizke ceni. Podružna cerkva v Lembergu fare Novecerkvske je zavarovana pri njej za 2500 fl. in plačuje na leto le 2 fl. 50 kr.

(Železnica) Minister za trgovino je okr. zastopu v Ljutomeru podaljšal za 6 mesecev obrok za merjenje za železnico iz Radgone v Ljutomer.

(Šulverein.) V Šentilju v Slov. goricah so na Petrovo v hišo J. Repnika, posestnika v Štrihovcu, zbobnjali nekaj posili Nemcev vkup ter bi bili radi napravili podružnico šulvereina. Domačih posestnikov pa jim menda ni nihče šel na limanice.

(Dober streljavec velika sreča.) V Novi cerkvi je dne 21. t. m. ravno med sv. birnovanjem strela udarila v streljavec nad farno cerkvo, nesreče pa ni storila.

(Imenovanje.) G. Jožef Spohn, doslej pristav c. kr. davkarije v Mariboru, gre za kontrolorja na c. kr. davkarijo v Gornji grad, na njegovo mesto v Maribor pa pride g. Aleks. Otto iz Slov. Gradca. Prvi teh gospodov menda ne zna slovenski.

(Sprememba.) G. Ferd. Raisp, oskrbnik graščinskih posestev na Ptuj, stopi s 1. jul. v pokoj. G. Raisp je bil v tej službi skozi 43 let in si je v njej pridobil splošnje spoštovanje. Bil je doslej ud in poprej tudi načelnik okr. zastopa na Ptuj.

(Iz nevarnosti.) K. Suppanz si ni zadal smrtne rane na vratu in bode v malih dneh ozdravel. Sedaj je v ječah c. kr. okrožne sodnice v Celju.

(Ribja kuga.) V Sotli se prikazuje letos slična bolezen za ribe, kakor je bila uno leto za rake. Ako ne preneha, bode Sotla kmalu brez rib, kakor je še sedaj brez rakov.

(Posojilnica v Mariboru) je imela v prvem semestru t. l. skupaj denarstvenega prometa 456.855 fl. 44 kr., stanje vplačanih deležev koncem prvega semestra 31.590 fl., stanje rezervnega fonda 11.022 fl. 63 kr., stanje hranilnih vlog 319.216 fl. 30 kr., stanje posojil

315.712 fl. 46 kr., stanje hranilnih vlog pri drugih zavodih 50.000 fl., stanje gotovine dne 30. junija 1887 7789 fl.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Majcen Jože 11 fl., Stiplovšek 5 fl. in Beljšak 1 fl.

Loterijne številke:

V Gradcu 25. junija 1887: 67, 72, 7, 77, 52
Na Dunaju „ „ 86, 85, 88, 28. 33

Postano.

**V lekarni pri „Zamorcu“
na Dunaju, Tuchlauben 27**

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 22—24

Vabilo

k občnemu zboru Ormoške posojilnice z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 17. julija t. l., ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani.

Dnevni red:

- 1. Poročilo predstojništva za leto 1886.
- 2. Poročilo nadzorništva.
- 3. Mogoči predlogi.

V Ormožu, dne 28. junija 1887.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

J. Vertnik,
tajnik.

Ravnokar so izšli:

„Stritarjevi zbrani spisi“

1. snopič 25 kr., s pošto vred 30 kr. Za naročilo se priporoča

Božidar Kaltenbrunner-ja
zaloga knjig, umetnih del in muzikalij
v Mariboru pri Dravi,
gosposka ulica, št. 8.

Prostovoljna prodaja.

V prav dobrem stanji se nahajajoče posestvo z mlinom in žago, ležeče pri okrajni cesti, ki pelje iz Celja v Št. Jurij na južni železnici in je komaj 10 minut od železniške postaje „Storé“ oddaljeno, se prostovoljno proda pod jako ugodnimi pogoji. Natančneje se izve v pisarni g. notarja Lovro Baša v Celju ali pa pri lastnici tega posestva na Bregu pri Celji, hišna številka 10. 1—2

Vino in slivovka! Ker se boljše vinsko leto prikazuje, proda podpisani po nizki ceni dve kleti prav dobrega vina od l. 1884, veči del pa od l. 1885, tudi 4 polovnjake črnine je zraven. Cena 35—45 fl. za polovnjak. Slivovke pa je na prodajo 16 polovnjakov čisto narurne od l. 1884. Cena 120 fl. za polovnjak.

Janez Ogrizek,

kmet na Colu, pošta sv. Križ poleg Statine. 1-2

Natečaj!

Novo ustanovljeno mesto učiteljice za ročna dela na trirazrednici v Šoštanju in za enorazrednico v Topolšiču z renumeracijo v znesku 158 gld. (z dolžnostjo vsaki teden 8 ur in celo leto 8 mesecev na prvi in 3 ure vsaki teden in 6 mesecev na leto na drugi šoli podučevati) se umešča.

Formelno sposobne prošnjice naj svoje prošnje do **25. julija t. l.** vložijo pri krajnem šolskem svetu v Šoštanju.

Okrajni šolski svet v Šoštanju,
dne 13. junija 1876.

2—2

Načelnik: **Finetti.**

Razpis natečaja.

Nameščajo se definitivno, oziroma provizorično:

1. Mesto učitelja na enorazrednici v Plešivcu III. plačilnega razreda.

2. Provizorično sistemizirano mesto podučitelja na dvorazredni ljudski šoli pri sv. Martinu na Paki z eno paralelko IV. plačilnega razreda.

Postavno izdelane prošnje, gledé prvega mesta z dokazom o sposobnosti za podučevauje katoliškega veronauka naj se vložijo po službenem potu do 15. julija 1887 pri krajnem šolskem svetu v Plešivcu pošta Velenje, oziroma pri unem pri sv. Martinu na Paki pošta Šoštanj.

Okrajni šolski svet v Šoštanju,
dne 20. majnika 1887.

2—2

Načelnik: **Finetti.**

Cerkvene sveče

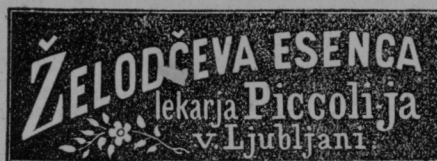
iz čistega stearina, najboljše kakovosti
se dobijo pri

C. Bros-u

v Mariboru, hiš.-št. 18.

☞ Ceniki franko. ☛

3-10

ne ozdravlja samo želodčeve in telesne bolezni, hemorjide itd. temuč je tudi izvrstni lek proti mrzlici, zlatencí in veliko drugih bolezni več, ki jih ne navajam posebej. Večina prebivalcev pa rabi to zdravilo kot najboljše sredstvo proti koleri; za kar sem Vam v svojem in veliko drugih imen na tem mestu zelo hvaležna.

Marija Müller v Trstu 1886.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Pošt-nino trpé p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celoven Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 14

Želim kupiti od prve roke **kisla naravna vina.** Naslov: A. Gröbelbauer, Knittelfeld. 9-12

Prememba prodajalnice.

Prodajalnica galantrijskih, kratkih in pletenih reči

☛ „k nizki ceni“ ☛

nahaja se od dne 1. julija naprej

na **Grajskem trgu, hšt. 8.**

v **E. Tissovej hiši, oštarija „k črnemu orlu“.**

Jaz bodem skrbel vedno za večje in raznotero blago, pa tudi da bode vse po praz nizki ceni, za to prosim p. n. občinstvo za prihodnje zaupanje, ter se zahvaljujem za doslenje. S spoštovanjem

1—3

H. J. Turad.

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 26. šte. „Slov. Gospodarja“.

L. 1887.

30. junija.

Štev. 137.

Precenitev konja.

(Dalje.)

Lepota. — Kedaj je konj lep? To se ne more reči za vse, kajti o tem vprašanju so si misli ne samo gledé konj, ampak v obče pri vsaki reči navskriž. V časih šteje se iz gola plemeniti konji za lepe, posebno tam, kjer je največ plemenitih konj doma. To pa je, če ne rečemo več, pretrda sodba, kajti v resnici lepih konj se dobi tudi v vrsti težkih konj. Lep pa konj za rabo — to ste dve reči, ki ji gre razločevati. Najlepši polnokrvi žrebec ni n. pr. za posebno rabo, za pleme, ako ima nakolenico (bramor) ali pa naduho, pri tem pa je in ostane vendar-le lep.

Tudi to ne kaže, da človek zamenja lepoto in pa „izraz“. Zadnja beseda se rabi večkrat, ne da se človek zavé, kaj da to pomeni. Konju poda se le tedaj beseda „izraz“, ako so v konju znamenja kake vrste ali plemena v najvišji popolnosti in čistosti, na to pa se v tem ne gleda, je-li in kake da ima napake. Govori se sicer tudi o izrazu jezdnega, voznjega ali vpreznjega konja, vendar pa nam v tem ni na misli konj kacega plemena, ampak samo konj, čegar lastnosti so take, da je ali že jezdní, voznjí ali pa vpreznjí konj. Gledé tega je namreč troje ali bolje čvetero vrst konj; jezdna vrsta (I.), voznja (II.) in vpreznja (III. in IV.)

Raba konj. — Tako poprek tedaj lahko delimo konje, kar se tiče njih rabe, 1. v jezdné, lahke in težke; 2. voznje ali za v voz, lahke in težke; 3. vpreznje ali konj za navadna dela in 4. tovarne ali konje za težke voznje. Jezdni konj je tak, kakor smo ga v teh listih že večkrat opisali. Lehek voznjí konj mora biti plemenit in najbolji je, če ima lep in ne prekratek vrat. Čemdalje zdrži, tembolji je, kar se tiče njegove cene.

Težek voznjí konj rajta se in najdražje se plačuje, ako ima visok vrat, prijazno pokrižje, zdatno hojo in živahno, vendar ne dražljivo naravo.

Vpreznjí konj, tak, ki se rabi za vsakdanje delo v gospodarstvu, ne sme biti pretežek pa tudi ne prevelik in okoren. Truplo je pri njem globoko, široko in polno ter stoji na dobrih, močnih nogah. Pokrižje ne škoduje, če je počeno, toda pobito ni dobro. Da kaj zdrži in ni zberljiv, to ste pri njem potlej še najbolji lastnosti. Je-li pa je tak konj tudi za

kočijo ali za jahanje, to vprašanje ni, da ga rešimo mi še posebej. Da ga človek lahko rabi za eno. kakor za drugo, je gotovo, to pa rečemo, da bode težko taci konj preveč v kakem kraju. Iz taci konj izrediš v 10 letih lahko, kar ti je ljubo, toda v 100 letih izrediti si vrsto taci konj, bode le težko.

Težek vpreznjí konj ima v prvi vrsti močno truplo in stoji na kratkih, močnih nogah. Nahaja se samo v krajih, v katerih je obilo in dobre krme pa tudi zdravo podnebje.

Sestava konj. — Beseda sestava ali konstitucija pomeni stanje okostja, ki dela ali sestavlja truplo konja. Govori se o močni in slabi, o grobi in fini sestavi. Tudi trda in mahava ali hlapna sestava se nahaja pri konjih. Pri konju si ne more človek vse sestave h krati ogledati, ampak pri njem sklepaš le iz poedinih delov trupla na sestavo konja.

Fina je sestava konja, ako ni njegovo truplo veliko ali vsaj ne preveliko, glava pa mu je lahka, koža tenka z gladko in mehko dlako, če nima kocin na bicljih, če so glava, truplo in noge v pravi razmeri in ob enem še tudi v primeri s truplom bolj lahke. To pa se godi tačas, kedar so kosti tenke, kite in vezi fine in napete, po vrhu pa še, če je vezena pod kožo, kakor tudi tkanina malo razvita, koža pa fina in tenka.

Čembolj fina je sestava, tem bližje je tisti meji, čez katero se ne sme več raztegniti, namreč preveliki finosti, preveliki oliki. Le-ta je takrat, če ni prave razmere med udi pa ostalim truplom. Kostí, udi, kite in mišice niso več tako izražene, kakor je treba, da je konj dober za rabo. Ta sestava nahaja se pa menda na srečo le bolj pri konjih, ki so v višjih plemenitih plemenih. (Dalje prih.)

Krošnjari.

Barantači s krošnjo na rami se kaj radi pomikajo in sladikajo po kmečkih hišah. Blaga imajo vsake vrste, dobrega pa je v njih krošnjah redko kaj. Kar kje gospodinja ali dekla potrebuje, to se nahaja v krošnjah teh ljudi, pa tudi gospodar in hlapec dobíta od njih reči vsake vrste. Jezik jim gre, kakor kolo na brusu, govore vam o vsem, da-si marsikaj na videz ni v nobeni zvezi z njihovim poslovanjem. Njim je dobro znano, kedaj bode kje kaka gostija,

koliko bo nevesta imela dote, kak je njen ženin in Bog si ga vedi, kaj vse.

Izlasti z zvedavimi ženicami kramljajo neumorno o tem, kar se pri sosedih godi in ko se govornica vrtila o Petru in Pavlu, pozvejo marsikaj, o čemer poprej niso nič znali. Vse, kar se le da porabiti za njihovo kupčijo, si taki krošnjari dobro zapomnijo, kajti vse njihovo mišljenje gre le za dobičkom, povsod si prizadevajo kaj zaslužiti.

Se vé, da so z dobrimi mamicami, dokler jim niso nič dolžne, zelo prijazni in ljubeznjivi; prijateljstvo in ljubeznjivost se pa koj ohladi, če jim je mamica kaj dolžna. V zadnjem slučaju znajo pač biti še robati in bezobzirni.

Nedavno javil se je take baže krošnjar pri neki vdovi, ponujajoč jej svoje izvrstno (?) blago. Vdova bila je uže precej časa v denarnih zadregah, ni imela v rokah ni groša ne, pa tudi ni znala, kedaj bo sploh kaj denarja dobila. Rekla je torej ljubeznjivemu krošnjaru, da zdaj ne more nič kupiti. „Kdo pa Vas praša za plačilo“, odvrne krošnjar, „jaz bom Vas uže čakal, plačali mi bote, ko dobite kak denar“. Žena pala je v zanjke, katere jej je krošnjar nastavil, ter je vzela nekoliiko robe na up. — Ko se je krošnjar potem čez nekaj časa prepričal, da žena ne more nič več od njega kupovati, zahteval je od nje, da mu plača, a žena se sklicuje na njegovo obljubo, da jo bo čakal. Konec pravde je bil, da se je prikral necega dne, ko žene ni bilo doma, ta poštenjak v njeno dvorišče, odgnal jej je iz hleva prešiča, ter ga za 30 gld. prodal. Krošnjar si je uže smehljuje gladil brado, ter veselil se dobre kupčije, vendar mu pa veselje ni dolgo trajalo. Ko je namreč vdova prišla domu ter izvedela, kaj da se zgodilo, šla je koj prašat župana, je-li bi mogla prešiča nazaj dobiti. Župan jo je poslal k sodniji, kjer so jej rekli, da mož ni imel pravice odgnati prešiča in da ga mora takoj nazaj prignati, če se pa to ne izgodi, potem pa se bo moral pred sodnijo opravičevati radi tatvine. O tem pač ni naš poštenjakovič še sanjal, da bo vdova tako odločno proti njemu postopala. S kiselim obrazom napoti se revež k mesarju, kateremu je prešiča prodal, in ga prosi, naj mu ga vrne, slednji pa, zvit možicelj, izjavi, da to uže stori, samo da mu more dati 15 fl. prida. Ko je krošnjar slednjič videl, da mu mesar, ne gledé na gorke njegove prošnje, neče niti beliča popustiti, potegne žalostno iz žepa listnico, ter mu izplati 45 gld. V tem slučaju je torej krošnjar slabo zadel in moral je svojo predrznost drago plačati.

V mnogih krajih krošnjari ljudi hudo nadlegujejo in ko se enkrat pokažejo v hiši, ne moreš se jih popred iznebiti, dokler jim vsaj nekaj ne odkupiš. Čujmo, kaj se je zgodilo tacemu krošnjaru v vasi B. na Koroškem.

Prihajal je zaporedoma k nekemu še precej premožnemu kmetu, posedal dolgo časa v sobi in tožil o slabih časih. Ko se je kmetu to vedno moledovanje uže čudno zdelo, prašal je svojo ženo, zakaj mož toliko jadikuje. Žena zdaj kmetu razodene, da je dolžna krošnjaru 25 fl. za platno, — pravi, da se je sicer branila kupiti vsiljevano jej robo, ko jej pa človek vendar ni dal mirú, povdarjaje, kako bo hčerki ob času njene možitve platno potrebno, vzela je robo v svesti si, da bo od prodavanja masla toliko prihranila, da jej bo mogoče, ta dolg izplačati. „Hudemar!“ odvrne kmet suhoparno, — „ne znaš li, da je naša hčerka še le 13 let stara?“ — Ko je nekoliko dni pozneje krošnjar zopet prišel in začel tožiti po stari svoji navadi, razodel je sam kmetu, da mu je žena dolžna 25 gld. Kmet na to prinese denar, ob enem pa tudi debelo batino, katero je postavil v kot za vrata. — „Vidiš slepar!“ dejal mu je kmet, — „tukaj vzami denar, ki ga imaš dobiti, ta batina bode ti pa po hrbtu plesala, ako se predrzneš še kedaj, prestopiti prag moje hiše!“

Mi sicer nečemo priporočati tacih nasilnih sredstev za krošnjare, o kakoršnih smo ravnokar govorili, da-si ne zaslužijo nič boljšega. Ti ljudje so, kjer se koli prikažejo, prava kuga, ne samo, da narod sleparijo z ničvredno robo, ter mu dajejo priložnost, zadolževati se brez potrebe, ampak oni so tudi pogostoma uzrok domačim preprirom, ki tirajo mnoge in mnoge rodovine v propast. Svarimo torej naše rojake, naj nikar teh prilizovalcev ne poslušajo, naj njihovim sladkim obljubam ne verjamejo in naj kupujejo potrebno blago pri poštenih trgovcih, o katerih znajo, da jih ne bodo prevarili.

Načrt kmetijske krajne razstave v Trbovljah od 24. do 28. dne meseca septembra t. l.

Namera razstave je, kmetovalce vzbujati vsestransko k naprednemu in intenzivnemu delu ter jih opozoriti na izbornosti pa tudi pomanjkljivosti njihovega dejstva. Vzprejemali se bodo vsakoršnji kmetijski in gozdarski proizvodi, stroji in orodja, pridelki vinarstva, sadjarstva in sočivjarstva, nadalje domači obrtnijski izdelki, šolske oprave, učila in šolarska dela, naposled tudi proizvodi, ki spadajo v obseg rudninske ter umeteljno-obrtnijske industrije.

Za razstavo in darila sposobni predmeti so torej:

I. Domača živina. — A. Govedo: Biki (licencirani), krave — breje ali pa s teletom — od zvršenega 2. do 7. leta; telice. — B. Prešiči: Mrjasci, svinje, presice za pleme in take za rejo. — C. Ovce, koze, kunci. — D. Perutnina: Štajarske kure, pa tudi druge (pe-

telin s kokošima), — potem gosi, race, golobje i. t. d. —

Opomenja. Za nadzorstvo in pičo živali skrbeti ima razstavljaivec. Tudi se mora ta o živalih, ki so označene pod A., izkazati z rednimi živinskimi potnimi listi. — Živali, označene pod D (perutnina), morajo se razstaviti v posebnih zagrajah (kurnikih). — E. Bučele: Celi panji, razne zvrsti panjev; orodja, rabljiva pri bučeloreji.

II. Živalski proizvodi. Sirovo maslo, sir, maslo, med, volna i. dr. v količini, ki je razsojevanju prikladna.

III. Zemljiški pridelki. — A. Kmetijski in gozdarski pridelki: Izmlačeno žito, pa tako v klasju in storžih, semena, gomoljnati sadeži, rastline za klajo, gozdne rastline (sadike) itd. — Moka, kruh, nagizdne pekarije, lesovje (deske, late, dôge, drôgi i. dr.)

Opomenja. Od teh pridelkov se mora razstaviti tudi zadostna količina in sicer od žit vsaj 12 litrov ter naj se, kolikor možno, pridane zraven klasje, oziroma stročje, storžki in krajevna zaznamba (imé).

B. Pridelki sadjarstva, vinarstva in sočivjarstva: Vinsko grozdje, ovočje — sveže, posušeno in konservirano; ukuhano sadje, ovočni soki; sočivje sveže in konservirano; potem divjaki ter poplemeničena sadna drevesca; — ameriške trte in načini trsnega požlahtnjenja.

Opomenja. Pri sadnih zvrsteh postaviti se ima krajno imé ter od vsake sorte razstavi naj se po 4 kose. — Grozdi naj se, če le mogoče, izlože z lesom in listi.

IV. Kmetijski stroji, orodja i. dr. Vsa kmetijska orodja, stroji itd., kmetijsko in gozdarsko zidarstvo, risarije, obrazi i. dr.

V. Kmetijska industrija. Tu je posebno ozir jemati na domačo obrtnijo (pletenje jerbasev, rokodelska dela, opeke, lončarski izdelki, usnje in usnjene stvari, lesnina (suha roba), sedlarski, jermenarski izdelki, barvarije i. t. d.)

VI. Vrvežne (kuhane) in žgane pijače. Vina, pivo, žganje, tolkec, šampanci, medica, kis, rudninske vode (slatine itd.)

Opomenja. Od vsakega vina ali druge pijače, ki se misli razstaviti, naj se upošljejo vsaj 3 steklenice. Pri vinih naj se izvoli zaznamovati tudi gorica, kjer so vzrasla, potem sorta grozdja, dalje letnik in cèna.

VII. Rudarstvo in fužinarstvo. — Razni proizvodi, ki spadajo v ti stroki.

VIII. Šolski vrti. — Uravnava šolskih vrtov. Izdelki šolskih vrtov. Načrti šolskih vrtov, načrti otročjih vrtov ali zabavišč itd.

IX. Šolstvo sploh in šolarska dela. Oprave učilnic, načrti šolskih poslopij, pišmeni šl. izdelki, risarije i. dr. Raznotera rokotvorna ženska dela.

X. Skupne (kolektivne) izložbe. Za večje posestnike, podružnice ali družbe, ki nameravajo kaj razstaviti, odločil in prihranil se bode poseben prostor. Za vsak oddelek zaznamovanega razstavnega načrta odločena so znatna darila, recimo: denarji v srebru in zlatu (cekini), srebrne in bronaste kolanje ter priznanjske diplome. Le-ta darila poklonila se bodo od države, od dežele in c. kr. kmetijske družbe ter tudi od zasebnikov.

Za I. oddelek morejo le taki premirani biti, ki so iz okrajev: Laško, Konjice in Šmarje; med tem, ko za razstavljene stvari iz vseh družih oddelkov ni omejitve gledé na obdaritev razstavljalcev. Razstavljalci iz tujih okrajev za oddelke I., II. in III. vzprejmó za izvrstne proizvode priznanjske diplome. Dan, kedaj se bode živina lahko prignala na razstavni prostor (odd. I.), bode se pripravljenim razstavljalcem posebej oznanil. Razstavljalci, ki mislijo skupno razstavo v posebnej zgradi (paviljonu) prirediti, morajo to zgrado na lastne stroške postaviti; najemnine za prostor ne bode odrajtati. Razstavni odbor namerava urediti tudi pokušališče za razna vina. Zato bi bilo želeti, da se jih mnogo zglesi v to započetje. Oglasila k razstavi naj se pripošljejo do 15. avg. t. l. Pri tem ima vsak razstavljaivec natančno povedati, koliko bode rabil prostora za svojo razložbo. Načrt delitve daril (premiij) objavil se bode pozneje. V obroku osem dni po zvršeni razstavi imajo se vse stvari z razstavnega prostora odpraviti. Po preteku tega roka ne prevzame izvrševalni razstavni odbor nikakega jamstva več. Razstavljalci imajo razstavne stvari sami iz zabojev itd. spraviti, jih postaviti in v obče urediti ali pa v to koga od razstavnega odbora nalašè pooblastiti.

Za slovesnosti z godbo in petjem bode se pozneje objavil poseben, tiskan vzpored.

Ustopenice za jedenkratni pohod rastave stale bodo 20 kr. Ustopenice po 50 kr. dajo lastniku pravico, poljubno v teku celega dne razstavo obiskati. Ustopenice po 2 gld. pa veljajo za poljubno obiskovanje razstave v vseh petih dnéh. Razstavljalcem je pohod razstave brezplačen.

Jurij Gossleth vitez Werkstätten, l. r.,
industrijalec, predsednik.

Ferdo Roš, l. r., Mart. Terpotitz, l. r.,
velepos., podpredsednik, rudarski vodja, podpredsednik.

Dopisi.

Iz Maribora. (Poštna hranilnica na Dunaju.) Poštno-hranilničnemu uradu na Dunaju sem odpovedal neko svoto na slovenskem obrazu. Na to dobim ta-le odgovor: „Na Dunaju dne.... Gospod.... v.... Svoji odpo-vedi niste pristavili gesla, koje ste si izbrali

o priliki, ko ste si rentno knjižico naročili. Le-to geslo velja tudi za odpovedi sploh in je neobhodno potrebno za izdajo nakaznice. Odpovedni listek se Vam zatoraj vrača v prilogi, da blagovolite še gesle dodati in potem v priloženem, žoltem zavitku, zopet sem poslati. Ako ste pa ovo svoje geslo morda pozabili, to izvolite se z vložno knjižico na pošto potruditi in tam poprositi, da se za Vas na podlagi tiskanice št. 29 napravi prošnja za razveljanje gesla. Tej prošnji morete odpoved dodati, in želji Vaši se bode ustreglo.“ Sledita 2 podpisa. Take pravilne in gladke slovenščine še doma ne slišimo. Glej, kako visoki gospodje postave in želje ljudska spolnjujejo.

Iz Vodranec. (Odgovor dopisniku „od nekod“ v 10. in 11. št. „Sl. G.“) Leta 1883. izdal je hrvaški župnik, Pavel Krempler knjižico „Povrtnarstvo“, in takrat je „Sl. G.“ izrekel željo, da bi tudi kdo za Slovence spisal knjižico jednake vsebine. Jaz sem to knjižico kupil jo preložil in nekaj iz drugih v to stroko spadajočih spisov, a nekaj iz lastne izkušnje pomnožil ter poslal l. 1884 rokopis sl. odboru družbe sv. Mohorja, ki ga je dal pogledati strokovnjaku, in meni, ker je bil odobren, poslal primerno nagrado. Istega leta prišel je na Dunaju na svetlo „Šolski vrt na selu“. To delo je spisal g. D. Trstenjak in je meni kot prijatelj poslal en izvod tega dela. Koncem l. 1884. sem dal prečitatı to knjigo nekemu g. učitelju, ki bo kot pesnik in pripovedovalci imel v bodočnosti v slovenskem slovstvu lepo in častno ime, in on mi je rekel, da je knjiga izvrstna. Od tistega časa sem vedno mislil, da bi bilo dobro g. Trstenjakov „Šolski vrt“ prirediti za Slovence. Spomladi l. 1885 sem prišel na Ptuj, in g. učitelj P. mi je rekel, da bo prosil g. T., naj preloži svoje delo na slovenski jezik, a jaz, ki poznam dobro g. T., sem mu rekel, da se on tega posla ne bo lotil, in da bom ga sam poskusil izvršiti. Knjiga je bila res lanskega leta prevedena. To se je izvedelo v učiteljskih krogih in radi tega je bila v „Miru“ in „Sl. G.“ priporočena. To je prouzročilo strašanski vihar. V dopisu „od nekod“ g. dopisnik, ki ni prav povedati hotel, od kod je, ker morda ne bi rad, da bi mu izvedel za ime, piše: „Stališče, na katero se ima odbor pri izbiri rokopisov postaviti, mora biti vselej to, da se z nameravano knjigo ustreže narodovi masi, kajti narod. to je kmetško ljudstvo je pri družbi glavni del.“ Jaz sem v predgovoru k prestavi „Šolskega vrta“ rekel odobno, da je namenjena v prvi vrsti šoli odrasli kmetiški mladini, a šoli odrasli mladeniči so gotovo sinovi slovenskega naroda, ki je res pri družbi glavni del: torej bi se s „Šolskim vrtom“ ustreglo narodovi masi, in posebej za-

radi tega, ker je ta 119 slik imajoča knjiga izvrstna. Nadalje piše g. dopisnik, da imajo gg. učitelji v nemškem jeziku dovolj primernih knjig in časopisov, iz katerih se zamorejo natančno poučiti, kako je urediti „šolski vrt“. To je res. Ali s tem je hotel g. dopisnik reči, naj gospodje slovenski učitelji segajo v mošnje in podpirajo nemško slovstvo! To je res jako lepo! Istina je, kakor trdi g. dopisnik, hrvaški jezik najbolj soroden slovenskemu, ali on, ki rabi v svojem dopisi popačeno obliko „nja“ mesto „njega“ in trikrat „zamore“, ki je, kakor je dokazal učeni Levstik, kritikujoč l. 1882. prof. J. pl. Kl. „Zgodovina slovenskega slovstva“, grd nemčizen, moti se, misleč, da bi se ga bilo možno v kratkem času do drobnega naučiti. (Konec prih.)

Raznoterosti.

(Muhe) Konje obvaruje gospodar sitnih muh, ako jim namaže z rmanom ona mesta, po katerih muhe rade obsede. Duh in okus rmana podi potlej gotovo muhe s konjev.

(Zelne bolhe.) Te rade jedó redkev. Dobro je tedaj, če se vsadi med zelje nekaj redkvic. Bolhe sedó na redkev in pusté zelje precej na miru. Na redkev pa se lahko potrosi potlej kurjeka in bolh bode kmalu konec.

(Kako naj bode ležišče po noči obrnjeno.) Od severa, ali bolj natanko od severo-vzhoda proti jugu. V Bruselju na Belgijskem je umrl zdravnik 107 let star, rekel je: Po moji smrti boste izvedeli, zakaj da sem toliko let doživel. V njegovih spisih pa so našli med drugim to-le, da naj človek po noči spava z glavo na sever obrnjeno, ker magnetični tokovi naše zemlje gredó od severa proti jugu. V takem položaju si človek najbolj odpočije. Že več časa je znano, da magnetični tok veliko vpliva na življenje človekovo. No, če to res kaj pomaga, marsikdo toti pripomoček lahko poskusi, saj je po ceni.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	7	10	5	30	5	—	3	30	5	20	5	40	4	60
Ptuj	9	—	7	—	7	—	6	50	6	70	6	—	6	80
Celje	7	10	5	20	5	37	3	10	4	95	—	—	7	90
Gradec 100 Kg.	10	—	7	25	6	25	7	05	6	05	—	—	7	28
Ljubljana . . .	7	80	8	02	4	82	2	95	5	20	—	—	—	—
Celovec	8	80	5	80	4	70	2	20	4	—	—	—	—	—
Dunaj	9	95	7	20	8	50	6	86	6	18	—	—	—	—
Pešt } 100 Klg.	9	23	6	57	6	10	6	15	5	58	—	—	—	—